

Az auditorokkal szemben támasztott követelményekről

Képzületben visszapörgetem az időt 2010-ig, amikor a Békés Megyei IBSEN Oktatási, Művészeti és Közművelődési Nonprofit Kft. ügyvezetői feladatait láttam el Békéscsabán. A megyei közművelődési szakmai tanácsadást és szolgáltatást fiatal munkatársakkal biztosítottuk. Ekkor már egyre többet lehetett tudni arról, hogy a közművelődésben is lehetséges a szervezetek minőségfejlesztési alapú működése. Megjelent az OKM rendelet, kiírásra került a pályázat. Azt gondoltam, hogy érdemes elsőként magunkon is kipróbálni, saját élményt szerezni arról, hogy mennyire adaptálható a rendszer a megyei feladatellátásra. Leginkább olyan eszközként gondoltam a pályázatra, mely elindítja a belső közös gondolkodást, alkalmat teremt a közös szakmai értékrend és nyelvkialakítására. Elvárásaim maradéktalanul teljesültek. A pályázatot befogadták, mi pedig úgy készültünk, mint a vizsgára. Volt gyakorlatunk bőven a projektek helyszíni ellenőrzéséről, mégis tétként éltük meg, hogy a szakma vizsgálja a szakmát. Ahogy közeledett a nap, egyre inkább úgy éreztük, még nem vagyunk készen. Amikor kiderült, hogy Kary József érkezik hozzánk, mindenki aggódni kezdett, mivel nagyon elismert szakembert tiszteltünk személyében,

tudtuk, hogy jogszabályismerete, szaktudása példaértékű. A nap zárását követően bizonyosságot szereztünk arról, hogy alkalmasak és képesek voltunk felkészülni az auditorra. Nyugodt légkörben, szakmai megközelítéssel, önbizalmat erősítően, végig a tárgyra fókuszálva zajlott az egész nap a szakmai protokollban meghatározottak szerint. Ekkor találkoztam először munkavégzés közben auditorral. Példát kaptam arra, hogyan lehet csökkenteni az izgalmat, hogyan kell türelmesen kivárni, hogyan lehet segítő kérdéseket feltenni, hogyan lehet egyszerre kezelni a pályázati dokumentációt és jegyzetet készíteni. 2011-ben ünnepélyes keretek között öt megyei szakmai tanácsadó és szolgáltató szervezetel együtt vehettük át a Minősített Közművelődési Intézmény Címet az adományozás első évében. Az auditori jelentés még most is segítséget nyújt, ha ritkán elakadok. Meggyőződésem, hogy a Közművelődési Kiválóság Modell, a hozzá kapcsolódóan kialakított önértékelési apparátus, a működést támogató rendszer a szakma olyan alulról indult innovációja, mely értünk, de legfőképpen a használokért való, és ma is korszerű.

Később a Nemzeti Művelődési Intézet fősztályvezetőjeként a minőségfejlesztés gondozása is

feladataim közé tartozott. Láttam szinte minden pályamunkát és helyszíni jegyzőkönyvet; végigkísérhettem a folyamatot a jelentkezéstől a díjátadásig.

Szinte az elsők között végeztem el a Minőségfejlesztés a Közművelődésben I-II. képzés mindkét modulját, így jogosulttá váltam a helyszíni ellenőrzésre.

Több periódusban voltam, illetve vagyok jelenleg tagja a Szakmai Minősítő Testületnek. (Az összeférhetetlenségi szabályok miatt nem mindig végezhettem ezt a tevékenységet.)

A sok lehetőség közül a helyszíni ellenőr is egy szerep, melyet a tevékenységet végző személy tölt meg tartalommal. Érdekessége és egyben szépsége, hogy gyakorló közművelődési szakember látogathat meg egy közművelődési intézményt azzal a kötelezettséggel, hogy vizsgálja meg az önértékelésben foglalt állítások valóságtartalmát, alkosson ítéletet. A külső értékelés a független szakértő által végzett eljárás annak igazolására, hogy egy szervezet teljesít valamilyen követelményrendszert. Az audit célja a minőség elismerése, szerepe pedig a pályázati kiírásban szereplő követelmények teljesülésének igazolása.

A külső értékelő tevékenység minél több jellemzőjét szeretném szélesebb körben megismertetni.

Elsőként ezért az audit jellemző tevékenységeit tekintem át lépésenként, felsorolásszerűen.

Az audit indításának elemei: az auditorok kiválasztása, a csoportvezető megbízása; az auditkritériumok és a megfelelés meghatározása, melyek a pályázati kiírásban szerepelnek.

A dokumentumok átvizsgálása: a pályázati anyagok átvizsgálása annak megállapítására, hogy azok megfelelnek-e a kiírási és modellkritériumoknak.

Az audit előkészítése: auditterv készítése, munkakiadás az auditcsoportnak, munkadokumentum (Értékelőkönyv) előkészítése.

Az audit lefolytatása: nyitóértekezlet, információt adó partnerek szerepe, feladatai, információgyűjtés és -igazolás, audit-megállapítások rögzítése, az audit-következtetések rögzítése, záróértekezlet.

Az Értékelőkönyv véglegesítése, jóváhagyása.

Az auditból következő teendők végrehajtása (fejlesztés).

Áttekintettük a tevékenység szakaszait, de a legfontosabb kérdésre még nem kaptunk választ. Milyen elvárásokat kell teljesítenie az auditornak?

Összességében azt mondhatjuk, hogy három területen szükséges ismeretekkel és készségekkel rendelkeznie: modell, minőségügy, közművelődés. Elvárás a szakmai végzettség, munkatapasztalat, auditori képzettség, auditori gyakorlat.

Soha nem szabad elfeledkeznünk arról, hogy a külső értékelő olyan személy, aki teljes személyiségével, tulajdonságaival vesz részt a folyamatban. Ezért van az, hogy az elvárt személyi tulajdonságok is listázhatók. Ismerjük meg a legfontosabbakat!

Legyen etikus, azaz tisztességes, igazmondó, őszinte, becsületes, diszkrét;

legyen nyílt, azaz hajlandó más elgondolások vagy vélemények megfontolására;

legyen diplomatikus, azaz tapintatos az emberekkel való kapcsolatában;

legyen jó megfigyelő, azaz aktív észlelője a környezetnek és a tevékenységeknek;

legyen jó érzékelő, azaz ösztönös felismerője a helyzeteknek, aki ki is ismeri magát ezekben;

legyen rugalmas, azaz gyorsan alkalmazkodó a különböző helyzetekhez;

legyen szívós, azaz kitartó, aki összpontosít a célok elérésére;

legyen határozott, azaz képes kellő időben következtetéseket levonni logikai megfontolás, elemzés alapján;

legyen magabiztos, azaz képes a független tevékenységre, miközben eredményesen együttműködik másokkal.

A hatályos eljárásrend további magatartási szabályok teljesülését is elvárja: képesség bonyolult jelenségek realiztikus kezelésére; szervezeti összefüggések ismerete; ítél-

jen a tények szerint (kedvezés nélkül); értékelje a megfigyeléseket; kommunikáljon az emberekkel; az auditot kitérők nélkül végezze; tudja kezelni a feszült helyzeteket; ne hagyja magát befolyásolni; jusson elfogadható következtetésekre; képességeit tartsa szinten; mindig azokkal beszéljen, akik végrehajtják a feladatot; legyen nyugodt és megnyugtató, beszéljen világosan és megfontoltan, ha szükséges, magyarázza el a látogatás célját.

A modell minden, a tevékenység eredményessége szempontjából lényeges elemet tartalmaz, leírja az ideális állapotot a külső értékelővel szemben támasztott követelmények esetében. Mindenki maga felelős a saját fejlődéséért; a saját önértékelés, a visszajelzések alapján kijelölheti erősségeit, megállapíthatja gyengeségeit, önmagát fejlesztheti. Tapasztalatom szerint a gyakorlat, a csoportban, párban végzett ellenőrzés, a másoktól tanulás meghozza gyümölcsét.

FEKETE-DOMBI ILDIKÓ magyar szakos általános iskolai tanár, művelődési és felnőttképzési menedzser. Pályáját a kamuti Általános Művelődési Központban közművelődési igazgató-helyettesként kezdte, 1994-től a Békés Megyei Művelődési Központban művelődésszervezőként, majd művészeti osztályvezetőként dolgozott. 2006–2007 között az újonnan alapított Békés Megyei Napsugár Bábszínház művészeti titkára lett. Majd ismét a megyei közművelődési feladatellátás területére került vissza, 2009-től a Békés Megyei IBSEN Oktatási, Művészeti és Közművelődési Nonprofit Kft. irodavezetője, majd ügyvezetője volt. 2012 augusztusától 2015. október végéig a Nemzeti Művelődési Intézet munkatársa, a Szakmai Módszertani Főosztály vezetőjeként a megyei irodák területi feladatellátását irányította. 2015 decembere óta a gyulai kiállítótereket működtető Erkel Ferenc Kulturális Központ és Múzeum Nonprofit Kft. kiállítóterekért felelős ügyvezető igazgatója.

Pályafutása során több országos rendezvény társszervezője volt (Országos Szólaművészeti Fesztivál, Országos „A” Osztályos Társastánc Bajnokság, Körös-völgyi Sokadalom), Békés megyében több közművelődési céllal működő civil szervezetben titkárként, elnökségi tagként, kuratóriumi tagként tevékenykedett, jelenleg a Közösségfejlesztők Békés Megyei Egyesületének elnökségi tagja.

Közművelődési szakértő, a Közművelődési Szakmai Minősítő Testület, valamint az EMMI Közművelődési Akkreditációs Bizottságának tagja.